

in te richten en wil die belofte lossen. Maar tevens zou men van mijn ervaring kunnen gebruik maken om dien tweeden voorzitter in zijn werk in te leiden en te bevestigen. Zoekt men dan voor mij een opvolger, van wien men met grond overtuigd is, dat hij de Maatschappij krachtig leiden wil in de nu ingeslagen richting, dan heeft men zekerheid een tweeden voorzitter, een directeur te hebben, die voldoende gelegenheid heeft gehad zijn geschiktheid te toonen. Wil men mij nog eenigen tijd de leiding toevertrouwen, dan moet men mij het mogelijk maken. Ik kan niet langer zooveel van mijn tijd, al ligt die tijd ook buiten mijn praktijken, afstaan.

De laatste zinnen doen mij denken aan een pijnlijk incident in de Amsterdamsche kringvergadering, waar SIKKEL sprak. Hier toch wordt onomwonden de kabinets-crisis gesteld. Daartegen protesteer ik. Niet tegen het feit, dat SIKKEL zou zeggen: „Ik heb het te druk, geef mij hulp”; daartegen zal niemand bezwaar hebben en een ieder zal hem in dezen drukken overgangstijd gaarne die tijdelijke hulp geven. Maar ik aanvaard geen dreigement met aftreding om een organisatie, die ik afkeur, te doen aannemen. Zeker nu niet, na de boven aangehaalde verdediging, waaruit de oppermacht blijkt, die de „directeur” moet krijgen; de directeur, die aan het hoofd moet staan eener organisatie, die den tegenwoordigen voorzitter ontbeerlijk maakt. Het is duidelijk, dat de toekomstige opvolger van SIKKEL — gaan de plannen door — een vliegwiel zal zijn. Voor een dergelijk voorzitterschap moet onze Maatschappij behoed worden.

Amsterdam, 13 Juni 1920.

D. BROCX.

III.

Met collega DE JAGER ben ik het zeer wel eens, dat het een belang voor de Maatschappij is, dat wij decentralisatie hebben; echter zou ik zoo zeggen: het liefst gecentraliseerde decentralisatie. Hoe de voorzitter der Maatschappij zich de zaak denkt, is toch nog niet duidelijk; ook hij wenscht decentralisatie, maar de directeur dan? Hoe is diens verhouding tot de specialistenorganisatie, hoe tegenover de huisartsenorganisatie? Zal de eene groep hem niet verketteren tegenover de andere. Ik begrijp trouwens de zaak nog niet geheel. Wanneer wij decentralisatie wenschen, dan moet het bureau toch anders worden ingericht. De kom van de kwestie zit toch niet in het *Tijdschrift* noch in de plaats van den zetel van de Maatschappij, noch in het geldelijke, maar draait om de inrichting van het dagelijksch bestuur — betaalde ambtenaren der Maatschappij — en het hoofdbestuur. Nu had ik gedacht, dat wij wel anders zouden kunnen gaan.

Wij krijgen in de Maatschappij drie groepen, n.l. specialisten, huisartsen en ambtenaren. Welnu: iedere groep neemt een betaalden leider, zoodat wij krijgen een leider der specialisten, der ambtenaren en der huisartsen. Deze drie vormen nu het dagelijksch bestuur der Maatschappij, zij vormen samen het Bureau, verdeelen onderling de functies met dien verstande, dat jaarlijks om de beurt één van hen de voorzitter wordt. Zij krijgen naast zich ieder één of twee klerken al naar behoefte, en ieder bevordert de belangen van zijn afzonderlijke groep d. w. z. zij gaan op reis, leiden vergaderingen enz. enz., en doen alles wat het speciale vakbelang van de groep meebrengt. Zij verliezen echter de algemeene belangen niet uit het oog, en vergaderen daarom samen om die belangen te regelen. Zij zijn verantwoording schuldig aan het hoofdbestuur, waar zij in hoogste ressort bij uiteenloopen der meeningen terecht kunnen, terwijl dit hoofdbestuur tevens waakt, dat de verschillende groepen in evenwicht blijven, en de algemeene belangen der Maatschappij behartigt. Het hoofdbestuur is hiermede ontlast van de vakorganisatie, daar de besturen der organisaties toezien op de behartiging van hun belangen door den „leider” der groep. Iedere organisatie betaalt de kosten van zijn eigen bureau, terwijl het algemeene door de geheele Maatschappij gedragen wordt. Wij hebben dan dus drie betaalde ambtenaren, maar iedere organisatie zal gaarne wat betalen, als zij weet, dat het ook voor haar eigen belangen is. De juristen kunnen thuis blijven, daar één adviseur desnoods voor iedere organisatie voldoende is,

en daarvoor een jurist toch niet al zijn tijd hoeft te geven, zoodat dit eigenlijk kan blijven, zooals het is.

Duurder zal deze inrichting toch niet worden, daar de juristambtenaar en ambtenaren geschrapt zijn, en door klerken vervangen. De positie van het hoofdbestuur is hiermede ook volkomen gewaarborgd.

Wij kunnen dan misschien tevens komen tot vereenvoudiging van de reglementen enz., want het is tegenwoordig bijna noodig om er een examenvak bij het artsexamen van te maken, hoe de Maatschappij is ingericht, want anders kun je er bijna niet meer achter komen. Moge de Maatschappij weer jong en vlug worden, en mogen wij den nek niet breken over ettelijke reglementen en uitwassen van bureaucratie, die wij nu reeds hebben.

Utrecht, 14 Juni 1920.

G. F. GEZELLE MEERBURG.

MAATSCHAPPIJ EN TIJDSCHRIFT.

Wij kunnen, geloof ik, langzamerhand de gedachtenwisseling in het *Tijdschrift* als voldoende aanmerken en de verdere behandeling in de algemeene vergadering afwachten. Tenzij de spoedige verschijning van de gewijzigde voorstellen tot nieuwe opmerkingen leiden mocht. Maar voor enkele regelen wil ik hier toch even de redactie plaats vragen.

Collega DELPRAT, wiens vriendschap ik op hoogen prijs stel, zegt, dat ik mij in de geschiedenis omtrent het *Tijdschrift* vergis. Dat is toch niet zoo, getuige wat ik schreef in het prae-advies, dat ik op verzoek van het hoofdbestuur in 1902 opstelde, en dat nagenoeg ongewijzigd als rapport in 1903 verscheen (*Tijdschrift* 1903, I, bldz. IIII). Wat ik dáár over het *Tijdschrift* schreef, zou ik nu nog zoo kunnen laten drukken.

De opneming en samensmelting van nog andere tijdschriften dan dat der Maatschappij, heeft practisch al heel weinig waarde voor de beoordeeling van het gebeurde. Ons orgaan was het voornaamste, de kern. De jonge vereeniging, die het *Tijdschrift* uitgaf, ontleende haar kracht aan de vlag: „tevens orgaan der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst”. Maar zij hier nog eens erkend, dat samensmelting plaats vond, voor onze Maatschappij blijft het verlies van haar orgaan even groot. En dat dit verlies niet alleen in latere jaren, zooals omstreeks 1900 gevoeld werd, maar veel eerder, kan men leeren van niemand minder dan van RAMAER zelf, die in 1874 met een aanhaling van TOLLENS zeide, dat de Maatschappij haar orgaan „versmeten” had. Dat versmetene terug te erlangen is één eerlijk en gerechtvaardigd, een plichterkennend streven.

Een paar opmerkingen voor dr. DE JAGER. Het spijt mij, dat ik in zijn stuk zóó weinig zie, dat wezen en doel onzer Maatschappij hem goed voor oogen staan, dat eenige zakelijke bespreking na alles wat ik reeds heb gezegd, mij nog wenschelijk zou lijken. Ik geloof niet, dat collega DE JAGER goed de belangen peilt, die voor onze Maatschappij op het spel staan. Ik wil hier daarom niet verder gaan dan tot twee verzoeken.

1°. Dat collega DE JAGER, die het nu maar altijd over de vakorganisatie onzer Maatschappij heeft, mij eens aantoon, waaruit blijkt, dat ik de Maatschappij als geheel tot een vakvereeniging heb willen maken, of gemaakt heb? Ik, die nooit heb opgehouden het hooge, ideale beginsel in onze Maatschappij te handhaven en elke afzonderlijke behartiging van de stoffelijke belangen des geneesheers, met alle gevaren daaraan verbonden, heb bestreden. Wil collega DE JAGER, voordat hij mij bij gelegenheid op mijn vraag antwoord geeft, dan eens aandachtig lezen wat ik in 1903 van de geschiedenis onzer Maatschappij en mijn toen voorgestelde reorganisatie schreef (*Tijdschrift* 1903, I, bldz. 1079). Dan zal hij daarin de getrokken lijnen vinden, waar langs de Maatschappij er toe kon komen om voor een bepaald deel van haar taak met bindende kracht op te treden. Het doet onze Maatschappij schade haar altijd met een moderne vakvereeniging te vereenzelvigen. En het is onwaar.

De grondslagen van 1903, die collega DE JAGER voos durft te noemen, hebben het geheele gebouw onzer Maatschappij onder moeilijke omstandigheden gedragen, nu zeventien jaren lang. De groote uitkomsten voor den geneeskundigen stand, naar het